બનામે ખુદા.

ધી મુસલીમ થીયેટ્રીકલ કંપની.

મુસન્નીફ.

મુનશી સૈયદ સુલેમાન "આસીફ"

કુદરતકા ફયેસલા.

આવૃત્તી બીજી. ડીસેમ્બર ૧૯૨૦
કીંમત ત્રણ આના.

પ્રગટ કરનારઃ—મુનશી સૈયદ સુલેમાન "આસીફ"
વીકટોરીઆ થીએટર, ગ્રાંટરોડ તથા
તેલી ગલી મોહલ્લા, મુંબઈ, નં ૯.

છાપનારઃ—મગનલાલ જગજીવનદાસ, [૧૮૦×૭૭.]
'શ્રીસરસ્વતી' છાપખાનું, ૩૫૬, નાગદેવી રસ્તો, મુંબઈ, ૩.

બનામે પાક યઝદાન.

ઈલ્તેમાસ.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૉપીરાઈટ

મોઅઝીઝ નાઝરીન,

હમારા ડ્રામા સુરત શહેરકા એક સચ્ચા ઔર અજીબો ગરીબ કીસ્સા હય, જીસ્મે પાટણ શહેરકે રાજાકી ઝાલીમ ઝીન્દગી ઔર સુરત શહેરકે મઝલુમ રાજાકી હસરતનાક મૌત ઔર ઉસ્કી આખીરી વસીયત રાજકુંવારી ચંદ્રબદન (સુરતકે રાજાકી લડકી) કે ઇશ્કોમ્હોબ્બતકા નકશા ખુસુસન હીન્દુસ્તાનકે માલદાર મોઅઝીઝ અશખાસ ઔર ઉમુમન્દ નઇ રૌશનીકે દીલદાદા નઅલીમયફતા નવજવાનોકે લીએ હુસ્નો ઇશ્કકે ઈમતેહાનકી કસોટીપર એક બહેતરીન તાઝા ઔર ઇબરતઆમોઝ સબક હય જો દેખનેસે તઅલ્લુક રખતા હય. ઈસ્મે શક નહીં કે જીસ તરાહ સમન્દરકે પાનીકો કતરા કતરા કરકે ખાલી નહીં કર સકતે ઉસી તરાહ હમ અપને ઉન ભાઇયોંકા જીનકે દીમાગોમે બજાએ પાકીઝગીકે ગન્દગી સમા ગઈ હય અપને મોજુદા તર્ઝે અમલ રફતારો ગુફતારસે રફતા રફતા તો કયા ઉમ્રભર સુધારા નહીં કર સકતે કયું કે સુધારા વહી લોગ કર સકતે હય કે જો બાતકે ધની હોં, ઔર ફીર અપને બાતપર કાદીર હોં બલ્કે આમીલ હોં, લેકીન હમારા ડ્રામા એક અમલી તર્ઝકા આઇના હય જીસ્મે હર ઇન્સાન સુરત મુશાહેઝા ફરમાકર આપ અપના સુધારા કર સકતા હય ઔર ગુનાહે કબીરાસે બચ સકતા હય.

આગે ખુદા હય માલીક, હાદી હય નામ ઉસકા.

આપકા અદના ખાદીમ,

મુનશી સૈયદ સુલેમાન "આસીફ."

गूजरात विद्यापीठ ग्रंथालय

[गुजराती कॉपीराइट विभाग]

अनुक्रमांक ૮૧૨૮ वर्गांक

पुस्तकनुं नाम કુદરતી ઈસલામ

विषय [illegible]

બનામે ખુદા.

તખ્તએ નાટક.

——:o:——

શેરસીંગ—સુરતકા રાજા, ઝાલીમસીંગકા કયદી.

પરધાન—શેરસીંગકા વઝીર, ઝાલીમસીંગકા તરફદાર.

ઝાલીમસીંગ—પાટણકા રાજા, શેરસીંગકી પુત્રીકા આશક.

પ્રતાપસીંગ—ઝાલીમસીંગકા બેટા, ચંદ્રબદનકા સચ્ચા આશક.

તબલસીંગ—સુરતકા એક ભોલા રાજકુંવર, ચંદ્રબદનકા આશક.

પોપટસીંગ, ધ્રુપદસીંગ—તબલસીંગકે દો મસખરે દોસ્ત.

દીવાન—શેરસીંગકા વફાદાર ખજાનચી, સલતનતકા ખયરખ્વાહ.

ધર્મસીંગ—એક ગરીબ કીસાન.

કરસાબ—એક અણપઢ મુસલમાન.

જોગી—સુરતકા રાજગુરૂ.

રામસીંગ—યુરપકા સપયાહ રાજપુત, ચંદ્રબદનકા મંગેતર.

છગનલાલ—ઝાલીમસીંગકા એક બેહુદા ગુલામ.

ચીમનલાલ—છગનલાલકા નોકર.

બુઢ્ઢા—કરસાબકા વાલીદ.

સીપાહી, દરબાન, ગવૈયા, વગયરા.

ચંદ્રબદન—સુરતકી રાજકુંવારી, રાજા શેરસીંગકી પુત્રી.

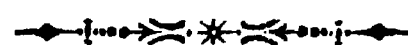
સરસ્વતી—ચંદ્રબદનકી એક દક્ષણી સહેલી, તબલસીંગકી માશુકા.

રામીશગર, તવાયફ, વગયરા.

——:o:——

બનામે પાક યઝદાન.

કુદરતકા ફએસલા.



સહેલીયાં:— ગાયન ૧.

માલીકે દીનો હમાં,
અર્શ તેરા ફલએઝ-સાં, નયેનમેં જલ્વાહયે હરઆં—માલીકે
રાહે નેકપે હમકો લેચલ, ઇજજકા દે ફલ,
ઔર કરદે બા અમલ, તનદુરૂસ્તી, દે ચુસ્તી,
હમ બંદે હયેં તેરે નાદીમ,
તું હયે રહેમાં ... ...માલીકે
મકબુલ ઇલતીજાકો હમારી મુજીબ કર,
હાદી હયે તેરા નામ, હીદાયત નસીબ કર.
શરસે પાક કુલસીને કર, દર્દ કાહયે તું દરમાં,
દીલકે સાફ આઈને કર, "આસીફ" તોપર કુરબાં—માલીકે

તવાયફ:— ગાયન ૨.

જવાની હયે કે દીવાની જોબન ગદરાયે,
કમર બલ ખાયે, નજર લગ જાયે..........જવાની
કાલે ગોરે, ડાલે ડોરે, શ્યામ ઘર નહી આયે,
જીયરા લલચાયે..............................જવાની

જાલીમસીંગઃ— ગાયન ૩.

ઇશ્ક તુ બુરી બલા હયે, મર્જ તેરા લા દવા,
ગેસુઓંમેં દીલ ફસાહયે, પેચ યા ખુદા ચ્યે કયા હયે.
મીલ ચુકી સજાએ ઇશ્ક, અબતો તેરા આસરા હયે.

અમરસીંગઃ— ગાયન ૪.

જહાંમે કબ દોસ્ત આશના હંય, કહાંકે હમદમ કહાંકે મોનીસ !
સબ અપને મતલબકે આશના હંય, કહાં કે હમદમ કહાંકે મોનીસ !
કોઇ હય અઘયારીઓમે કાબીલ, કોઇ હય મકકારીઓમેં કામીલ,
કોઇ ઝરો માલપર હય માઇલ, કહાંકે હમદમ કહાંકે મોનીસ !
અદીકા ગરદનમે હાર ડાલેં, અગર ચલે બસ તો માર ડાલેં,
સરોકો તનસે ઉતાર ડાલેં, કહાંકે હમદમ કહાંકે મોનીસ !

તબલસીંગઃ— ગાયન ૫.

રઝમગાહે દહેરમેં મયેં પીલતન હું, તહેમતન હું.
શેરે નર હું, અહેલે ફન હું.
ધારપર તલવારકી ચલતા હું તનકર આનસે,
ઇશ્કકી સરકારકા દરબાન હું દીલજાનસે—શેરે

તબલસીંગઃ— ગાયન ૬.

કયા સમજા હય મૂજકો દીલમે મયેં અટકલ મટકલ પચ્ચકલ હું,
ઓ પુર અગર તુ મચ્છર હય તો મયેંભી લાલા ખટમલ હું.

ઈસ ઝરમમે ખુન હય અરજુનકા, હય પાપી પેટ ધડા પુનકા
ઔર પુતલા હું મય સદગુનકા,
સુરત સીરત શીતરતમેં ઈંદ્રાયનકા મીઠા ફ્લ હું.

સરસ્વતી:— ગાયન ૭.

જબ તેરી ધુનમેં તસવ્વુર મેરા બડ જાતા હય,
આઈના દેખું તો મુંહ તેરા નઝર આતા હય,
શીક કયા કયા શબે વાયદા મુજે બહેકાતા હય,
રહે સમજતી હું હર આહટપે કે તુ આતા હય,
દસે હયાબી કરતે હુએ પૈગામ આતા હય,
મુંહસે ગભરાકે તેરા નામ નીકલ જાતા હય,
દેખ તુ ઇસ લીએ મયેં તુજકો ખફા કરતી હું,
કે મુજે તેરે મનાનેમે મઝા આતા હય.

સરસ્વતી:— ગાયન ૮.

કોઇ નહીં દુખકે સાથી જહાંમે સુખકે હંય સારે બરાતી,
માતા પીતાકી ચાહત જુ'ટી, કાયા માયા ઉલફ્ત જુ'ટી,
દીનો ધરમ જુ'ટી જાતી જહાંમે, સુખકે હંય સારે બરાતી.

તબલ, પોપટ } — ગાયન ૯.
ધ્રુપદ

કુછ હમસે ખતા ભાઇ બહેરે ખુદા ગમ રહે ખા લે,
ખુદા તુમસે તો પાલા ઓ ભાંડો કીસીકા ન ડાલે,
સીધે સાદે, ભોલે ભાલે, સાફ મુંહપર કહેનેવાલે,
ચલો ખીસકો યહાંસે મછંદર કલંદરકે સાલેં.

તવાયફ:— ગાયન ૧૦.

માશુક હો બગલમેં જલસે હોં મયકશીકે,
કાફી મેરે લીએ હંય સામાન ઝીન્દગીકે.
ઝાલીમ કમીના તુને ચીલમન ઉઠાકે જાં'કા,
ચક્કર લગાએ હમને લાખો તેરી ગલીકે.
અએ દીલ ન રખ બુતોસે સામાન દોસ્તીકે,
માલતેં હયેં યહે કીસીસે હોતેં હયેં યહે કીસીકે !
હરજાઇપન બુરા હય દીલમે જરા તો સમજો,
અપના કીસીકો કર લો યા હો રહો કીસીકે.

સહેલી પંજાબી:— ગાયન ૧૧.

વે મેં હુનમોઇ હુનેમોઈ, હુંનમોઈ, વે મેનુ હુનકી હોં,ગયા,
ગલી ગલી વનજારા ફીરતા વેચે બેઠા પખીંઆ,
મેનુ કલદે જમ્મે મુંડે જેડે ઓવી માર દે અખીંઆ,
ગલી ગલી વનજારા ફીરતા વેચે બેઠા કાને,
મેનુ કલદે જમ્મે મુંડે જેડે ઓવી માર દે તાને,
ગલી ગલી વનજારા ફીરતા વેચે બેઠા ચુનીયાં,
મેથું કલદે જમ્મે મુંડે જેડે ઓવી મંગ દે ચુમીયા !

ડ્રૉપ.

યોગી:— ગાયન ૧૨.

આસરા તેરા હય કૌન ન્હાં મેરા હય,
આસી વ્હો હું કે મૂજમે નીકોઈ ન કોઈ હય,
મયેંને તમામ ઉમ્ર ગુન્હાઓમે ખોઈ હય.
બહેરે ખુદા નજાત દે, અએ નાખુદાએ ઈશ્ક,
મૌજે ગુન્હાને મેરી કીશ્તી ડુબોઈ હય.

જુલીમશીંગ:— ગાયન ૧૩.

સીતમગાર સીતમગાર સીતમગાર સુન લે અબ,
મેરા તુજપર શામો સહેર ટુટેગા હર કહેરો ગઝબ,
માન રહેગા પાન રહેગા નામ ન તેરા નશાન રહેગા,
અબ તો દીલમે હય સમાઈ મૂજસે સારી ફીરે ખુદાઇ
લુંગા તેરી જાન લુંગા તેરી જાન લુંગા તેરી જાન.

સહેલીયા:— ગાયન ૧૪.

મોરી છઇયાંમે સઈયાં ન આએરી,
જાઓ સખી તુમ પીઆકો મનાવો,
સુની સજરીઆ બખાયરી.

નબલ:— ગાયન ૧૫.

મેરા દીલ હય કહીં ઔર સર કહીં હય,
ફલક મેરા અદુ દુશ્મન ઝમીં હય,
બદલ દે ઔર દીલ ઈસ દીલકે બદલે,
ઈલાહી તું તો રબ્બુલઆલમીં હય.

સરસ્વતી:— ગાયન ૧૬.

કાહુ તોરી ચોંચ પપીહીઆ ડારૂં વાપર નોન,
મયેં પીયુંકી ઔર પીયું મોરા, તુ પી કહે સો કૌન ?
ગમે આરામે જાંમે ઔર બેઆરામ કરતા હય,
રૂમુઝે ખાસ ઇસ્કો આશકી કયું આમ કરતા હય ?
સરે બાઝાર નામે યાર કયું બદનામ કરતા હય,
કીસીકા રોઝ કયું કમબખ્ત તસ્ત અઝ બામ કરતા હય?—મય પીયુંકી.
તૂજે જુઝ આહો નાલા દુસરા કોઈ ન કામ આયા !
ખુદાકો માન ઝાલીમ, અબ તો ચુપ હો, વક્તે શામ આયા,
તેરી આવાઝ કાયા આઈ અજલકા એક પયામ આયા,
ખબરદાર અબ અગર તેરી ઝબાંપર પીકા નામ આયા—મય પીયુંકી.

સરસ્વતી:— ગાયન ૧૭.

નાલા તો બ્રમ કર ચુકી, દીદએ તરકો કયા કરૂં ?
દીલકો સમાલે હું મગર, દર્દે જીગરકો કયા કરૂં ?
મયેં તો યહે જાનતીથી ખુદ, દીલ ન હો મુબતેલા કહીં,
પડ ગઈ તુજપે દફઅતન, મેરી નઝરકો કયા કરૂં ?
શમ્સો કમરસે રોશની દહેરમે હય, હુઆ કરે,
મુઝકો તો તું પસંદ હય, શમ્સો કમરકો કયા કરૂં ?

સરસ્વતી:— ગાયન ૧૮.

મયેં ન માનુંગી તેહારી બતીયાં, ગુઈયાં મોરી ધડકે છતીયાં,
દીન રતીયાં જાએ જાં.

દુશ્મનસે જબ પ્રીત બડાઈ, હોગી જગમે તેરી હસાઇ,
દીલકે હાતો તંગ હુંઆઈ, દું મયેં બતા અબ કીસકી દોહાઈ.

સરસ્વતી. }
જાલીમ. }

ગાયન ૧૯

જા જા, જારે, જારે, નાકારે હીચકારે, જારે, જા જા,
અયેસી બતીયાં ન માનુંગી મયેં તેહારી
હું મયેં વ્હો નારી બરસું ગરજું ગનનનનનનનન
હું ભારી તુજપર જા જા
ખબરદાર હઠીલી નાર સંમલ સંમલકે રહેના,
અબ તુ મુજસે બાત કરકે ઘાત—જા જા.

સરસ્વતીઃ— ગાયન ૨૦.

પીયા બીન રતીયાં હમારી કટે ના,
હમારી કટે ના, હમારી કટે ના.
મીલું તો કયસે મીલું, દો દીલોંકે બસમે હું,
અભી તો નામે ખુદા, ચૌદવેં બરસમે હું,
કહે દો પપહીઆંસે પીયુ પીયુ રટે ના—પીયા.

સહેલીયાંઃ— ગાયન ૨૧.

જોબન હયાસે કહેતે હયે અબ હમતો હયે આઝાદ,
છેલસે ખેલકે મેલ બડાએં, તન કર, બન કર,

હંસ કર, બસ કર, છબ દીખલાકે, છબ દીખલાકે,
મનવા લુભાએં, ગરવા લગાએં,
પ્રેમ નગરકા દેવતા બોલે યેહભી હયે ઉસ્તાદ.

નબલસીંગ— ગાયન ૨૨.

હમસે કરકે બહાના યાર, સોતન ઘર જાતે હો,
સોતન ઘર જાતે હો, બયરન ઘર જાતે હો.
રાત હમારી સુની સજરીયા, તુમ બયરનકે સાથ પીયરવા,
હુઈ ગજર ઔર મીલી નજર તો મુંહ દેખેકી બાત.—હમસે.

ડ્રોપ.

યોગી— ગાયન ૨૩.

કૃપ્ર હયે હીન્દુકો મુસ્લીમ મેરે ગમખ્વારોંમેં હય,
મય રકીકોંમે હું ઉસકે, જ્હો મેરે યારોમેં હય,
દેખતા હું જબ કસોટીપર મયેં કસકર છૂતકી,
એક દીલદારોમેં હય ઔર એક દીલઆઝારોમેં હય.
દીલકે મીલનેકા કોઇ સામાં નઝર આતા નહીં,
મેલકી સુરત ફકત બાતોંકી તૂમારોમેં હય.

નબલસીંગ— ગાયન ૨૪.

પીયરવા તુ તો હય હરજાઈ, બનુંગી મયેં ન તેહારી લુગાઇ,
મુજ નારીકી લાજ ન લેતુ, દેતી હું રામ દોહાઇ,
બાંકે સીપઈયા ઓ મોરે ભઇયા, કર લે જહાંમેં ભલાઈ.

સરસ્વતી— ગાયન ૨૫.

પ્રાણપતી કરા શાંતી, મમમદનાચી જરા,
બહુ દીનકી ત્રાસ વીલો, તુમ વીન હા બાવરા,
સોસું મા ત્રાસ હા કીતી, દેઈ મઝ મતી,
મદન હા રતી, ટાંચીતો ભાલા.

આકાશવાણી— ગાયન ૨૬.

દુનીયાપે તેરા ગ઼ારીલ કયું દમ નીકલ રહા હય?
બચ્ચોંકી તરાહ ઈસમે તુ કયું મચલ રહા હૈય?
દુનીયા હય એક કસોટી પીયારે સઝા જઝાકી,
કહેતે હયે જીસકો કીસમત કુદ્દરતકા ફૈસલા હય.
એક દમકા હય દમામા, ઈન્સાંકા ઝીન્દગાની,
દમભરકે હય ફસાને, દમભરકી હય કહાની,
એક સાંસપર હય જુ'ટા, ઉલ્ફતકા તેરે રીસ્તા,
જબ દમ નીકલ ગયા ફીર તુ હયે ન તેરા જાની.

ડ્રોપ.

પાક પરવરદીગાર નામદાર શહેનશાહ જ્યોર્જને સલામત ર